

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Karla Šimky, JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobkyně: **a) S. S.,** za účasti osob zúčastněných na řízení nezl. **b) A. M. N.**, a nezl. **c) A. M. M.**, zastoupeni žalobkyní, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 2. dubna 2008, č. j. 56 Az 169/2007 - 39,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 2. dubna 2008, č. j. 56 Az 169/2007 - 39, **se zrušuje** a věc **se** mu **vrací** k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 2. 4. 2008, č. j. 56 Az 169/2007 - 39 byl zamítnut návrh žalobkyně a) (dále jen „stěžovatelka“) na ustanovení zástupce a stěžovatelka byla vyzvána, aby ve lhůtě 15 dnů od doručení této výzvy předložila soudu plnou moc advokáta, který ji bude zastupovat v řízení o kasační stížnosti, případně doložila doklad o svém právnickém vzdělání. Současně ji poučil, že pokud této výzvě ve stanovené lhůtě nevyhoví, kasační stížnost bude odmítnuta. V odůvodnění usnesení krajský soud uvedl, že stěžovatelka požádala o ustanovení zástupce, a proto ji vyzval, aby ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení výzvy předložila vyplněný tiskopis „Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech“ a dále aby sdělila, jakým způsobem a v jaké výši platí nájem ubytovateli či pronajímateli a jak si opatřuje finanční prostředky na svou výživu a ošacení. Současně ji krajský soud poučil, že nebude–li ve stanovené lhůtě toto splněno, návrh na ustanovení zástupce zamítne. Výzva byla doručena stěžovatelce dne 10. 3. 2008 a ve stanovené lhůtě, tj. do 25. 3. 2008, stěžovatelka na výzvu soudu

nereagovala. Stěžovatelka tak nesplnila podmínku pro ustanovení zástupce, když neprokázala že jsou u ní dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků.

V kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě stěžovatelka poukázala na čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle kterého má každý právo na právní pomoc v řízení před soudy, jinými státními orgány či orgány veřejné správy, a to od počátku řízení. Konstatovala porušení jejího práva daného § 17 zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů, podle kterého se může dát zastupovat advokátem nebo jiným zástupcem, kterého si zvolí. Uvedla, že nemluví česky, špatně rozumí česky, a proto v jejím případě byla nutná přítomnost tlumočníka od počátku vyšetřování. Její právo na tlumočníka garantované čl. 37 odst. 4 Listiny bylo porušeno a vedlo k jednostrannému hodnocení situace. Byly porušeny § 3, 4, 14, 15, 17 správního řádu z roku 1967 a především rovnost účastníků v řízení. Stěžovatelka se kasační stížností domáhala zrušení napadeného usnesení a rovněž požádala o odklad účinnosti.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti ministerstvo uvedlo, že mu nejsou známy skutečnosti, podle kterých krajský soud nevyhověl návrhu, nicméně pokud např. k výzvě soudu nedoložila stěžovatelka nedostatečné majetkové poměry, nebyly dány podmínky pro osvobození od soudních poplatků.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Ze spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka v kasační stížnosti proti zamítnutí žaloby proti rozhodnutí ministerstva, jíž jí a jejím nezletilým dětem nebyla udělena mezinárodní ochrana, požádala o ustanovení bezplatného právního zástupce a tlumočníka pro řízení o kasační stížnosti s tím, že na vyžádání k tomu poskytne důkazy. Krajský soud vyzval stěžovatelku dne 6. 3. 2008 k vyplnění zasílaného tiskopisu „Potvrzení majetkových a výdělkových poměrů“, vyzval ji k pravdivému vyplnění ve stanovené lhůtě. Současně ji vyzval ke sdělení, jakým způsobem a v jaké výši platí nájem ubytovateli či pronajímateli, vzhledem k tomu, že bydlí na soukromé adrese, a jak si opatřuje prostředky pro svou výživu a ošacení. Tato skutková tvrzení měla stěžovatelka doložit listinnými důkazy. Tato výzva byla doručena stěžovatelce dne 10. 3. 2008 na adresu občanského sdružení Imigrace v České republice, protože ji uvedla jako adresu pro doručování v kasační stížnosti. Ve stanovené lhůtě, tj. do 25. 3. 2008, stěžovatelka na výzvu nereagovala. Dne 2. 4. 2008 bylo osobně doručeno na podatelnu krajského soudu požadované potvrzení a téhož dne bylo vydáno napadené usnesení.

Podle ustanovení § 35 odst. 8 věta prvá s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.

Podle ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou

žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly.

Podle citovaných ustanovení je posouzení podmínek pro osvobození od soudních poplatků výchozím předpokladem pro ustanovení zástupce, kdy náklady s tím spojené hradí stát. Splnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků tak přímo podmiňuje i právo na bezplatné zastoupení (viz. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77, www.nssoud.cz).

Vzhledem k tomu, že stěžovatelka podala návrh na ustanovení zástupce, postupoval krajský soud v souladu s citovanými ustanoveními, když stěžovatelku vyzval, aby poskytla informace o svých výdělkových a majetkových poměrech, aby tak mohl o jejím návrhu rozhodnout. K provedení tohoto procesního úkonu určila samosoudkyně v souladu s § 55 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. stěžovatelce lhůtu 15 dnů. V této lhůtě zůstala stěžovatelka nečinná a požadovaný vyplněný tiskopis byl doručen krajskému soudu prostřednictví pošty po jejím uplynutí tentýž den, kdy krajský soud o návrhu rozhodl. Krajský soud tedy v době, kdy vydal napadené usnesení, měl ve své dispoziční sféře požadovaný tiskopis. Protože se jednalo o tzv. soudcovskou lhůtu, která je lhůtou pořádkovou, není důvod z jejího nedodržení vyvozovat pro stěžovatelku negativní důsledky, když požadavku soudu, i když se zpožděním, vyhověla.

Proto Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Podle § 110 s. ř. s. je krajský soud v dalším řízení jeho právním názorem vázán.

Nejvyšší správní soud vážil nezbytnost rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. a dospěl k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti věcně rozhodováno bez prodlení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. července 2008

JUDr. Eliška Cihlářová

předsedkyně senátu